

Nr 132.

Af herr **Sterne**, om ändring i 16 § Riksdagsordningen.

I Riksdagsordningens § 16 punkt c) återfinnes följande bestämmelse som hinder för valrätt vid val till Riksdagens Andra kammare: »den som icke erlagt de honom påförda utskylder till stat och kommun» etc.

Ehuru jag tillhör dem, som äro motståndare till den så kallade »allmänna rösträtt» vi nu äga, då den ännu är belamrad med en mängd af streck och undantagsbestämmelser, hvilka göra rösträttens allmänna natur tämligen illusorisk för massor af valmän och jag följaktligen anser, såväl den ofvan citerade som andra liknande valrättsbestämmelser minst sagdt öfverflödiga; vill jag dock fästa uppmärksamheten vid den oklarhet, som gjort sig gällande vid tolkningen af uttrycket: »utskylder till — — — kommun».

Åtskilliga exempel, belysande detta påstående, gifva de olika beslut, som fattats af valnämnder inom de valdistrikt, där det icke blott finnes en kommun i vanlig bemärkelse, utan där det ock inom den verkliga landskommunen uppvuxit exempelvis ett municipalsamhälle. Municipalsamhället upptager af sina medlemmar en municipalskatt för täckande af samhällets behof, men medlemmarna i ett sådant samhälle få ock betala skatt till den verkliga kommunen till samma belopp som de, hvilka äro bosatta utom municipalsamhället.

Nu har i flera fall inträffat, att valnämnder tolkat den omnämnda valrättsbestämmelsen så, att de personer, hvilka ej fullgjort sina skattskyldigheter till municipalsamhället, förklarats förhindrade utöfva dem eljest tillkommande valrätt.

En sådan uttolkningsorimlighet framträder tydligt då man betänker, att här tillkommer ett fullständigt nytt skattestreck, ensamt gällande för personer, boende inom vissa municipalsamhällens gränser. Inom samma valdistrikt kunna alltså olika kraf på medborgarnas valrätt uppställas.

Utanför ett municipalsamhälles gräns fordras för valrätt erlagda utskylder till landskommunen. Inom municipalsamhällets gräns fordras däremot att samma utskylder till kommunen och därjämte de till municipalsamhället utgående skola vara erlagda. Olikheten är i ögonen fallande och kan aldrig, enligt mitt förmenande, stå i verklig samklang med vallagens mening. Ty icke lär det med fog kunna uppställas den fordran, att medlemmarnas politiska valrätt i ett municipalsamhälle skall kringskäras med strängare och betydligt mera fordrande bestämmelser, än hvad som gälla för andra medlemmar i samma valdistrikt.

Äfven med hänsyn till, att, som jag redan anfört, olika tolkningar skett af valnämnderna i denna punkt, synes påfordra ett förtydligande af densamma. Jag skall tillåta mig som bevis för detta anföra ett belysande exempel från fjolåret.

I Mjölby valdistrikt beslutade valnämndens majoritet, vid den röstlängds upprättande, som skulle gälla för Andra-kammarvalet, att municipalskatt *ej* utgjorde hinder för valrätt. I de närliggande Ekeby och Åsbo valdistrikt fattade valnämnden däremot ett alldeles motsatt beslut.

Då dylikt *ej* kan anses stå i öfverensstämmelse med god ordning och användandet af olika valrättsbestämmelser för vissa grupper af medborgare, därför att de äro bosatta inom ett municipalsamhälle, *ej* gärna kan tänkas öfverensstämma med vallagens mening, torde det vara nödvändigt att något fylligare och bestämdare precisera, att det är den verkliga kommunens utskylder och inga andra, som i Riksdagsordningen § 16 punkt c) innefattas som hinder för valrätt.

Då det som här beröres är en allmänt bekant tvistefråga, torde vidare motivering vara öfverflödigt, hvadan jag tillåter mig att på grund af det redan anförda vördsamt föreslå,

att Riksdagen ville besluta följande ändrade lydelse för Riksdagsordningens § 16 punkt c):

»Den som icke erlagt de honom påförda utskylder till stat och verklig kommun,» etc.

Skulle ofvanstående förslag i sin formulering icke anses lämpligt eller tillfyllestgörande, anhålles, att vederbörande utskott måtte gifva punkten den formulering, som för ändamålets vinnande anses nödigt.

Stockholm den 26 januari 1912.

Axel Sterne.